

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Εἰσερχόμαστε στήν περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί ἡ Ἐκκλησία μας θυμᾶται τήν ἔξοδο τοῦ Ἀδάμ ἀπό τόν Παράδεισο μέ τήν ὑμνολογία τῆς ἡμέρας νά περιγράφει μέ ἔντονα συναισθηματικό τρόπο τή λύπη καί τό θρήνο τοῦ Πρωτοπλάστου πού κάθεται ἔξω ἀπό τίς κλειστές πύλες. Μιά ἐβδομάδα μετά τή διήγηση τῆς Κρίσεως, ὅπου εἶδαμε ποιοί εἰσέρχονται καί ποιοί δέν εἰσέρχονται στή βασιλεία τοῦ Θεοῦ καί μία ἡμέρα πρὶν τήν εἴσοδό μας στό «στάδιο τῶν ἀρετῶν», θυμόμαστε τόν Ἀδάμ, ἀλλά καί τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ πού ἀνοίγουν τίς πύλες τοῦ Παραδείσου.

Οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁδοί πού ὀδηγοῦν μέ ἀσφάλεια στόν Θεό, καθώς μᾶς δείχνουν νά πράττουμε κατὰ τόν τρόπο πού θέλει ὁ Θεός. Ὅλες οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ εἶναι σημαντικές, ἀλλά τρεῖς ἀπό αὐτές λειτουργοῦν ἀντιπροσωπευτικά καί περιγράφουν τόν χριστιανικό τρόπο μετοχῆς στή Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Ἡ πνευματική αὐτή περίοδος ξεκινάει μέ τόν ἔσπερινό τῆς συγχώρησης καί συνεχίζεται μέ τή μετάνοια καί τή νηστεία ὥστε νά μπορέσουμε νά ἀκολουθήσουμε τόν Χριστό, νά σηκώσουμε τόν Σταυρό Του καί νά μετέχουμε στά πάθη καί τήν ἀνάστασή Του. Ἡ ἐλπίδα μας εἶναι νά ἀποκτήσουμε ἀγαθά πού νά ταιριάζουν στήν Οὐράνια πόλη. Ὁ Θεός μᾶς καθοδηγεῖ σέ αὐτή τήν πορεία μέ τίς ἐντολές του.

Ἡ ἐντολή τῆς συγχώρησης εἶναι ἡ πρώτη ἐντολή, χωρίς τήν τήρηση τῆς ὁποίας δέν μπορούμε νά κατανοήσουμε τήν περίοδο πού ἀνοίγεται μπροστά μας.

Οί ανθρώπινες σχέσεις έχουν ως χαρακτηριστικό νά απορροφούν τό ενδιαφέρον μας καί μάλιστα νά προκαλοῦν ὀργή ὅταν κανείς ἀδίκως ὑφίσταται τίς συνέπειες τῶν παραπτωμάτων τῶν ἄλλων. Αὐτή ἡ ἀντίδραση μπορεῖ νά δικαιολογεῖται ἀπό τό κοσμικό περιβάλλον τῆς ζωῆς μας, ἀλλά δέν δικαιολογεῖται ἀπό τόν Θεό, ὄχι γιατί ὁ Θεός θέλει τήν ἀδικία, ἀλλά γιατί κανείς μας δέν μπορεῖ νά προχωρήσει πρὸς τόν Θεό ἂν ἡ σκέψη του καί ὁ λογισμός του δεσμεύονται ἀπό τίς πράξεις τῶν ἄλλων ἀπέναντί του. Καί ἐπιπλέον, εἶναι σίγουρο ὅτι τά δικά μας παραπτώματα ἀπέναντι στόν Θεό καί τό θέλημά Του εἶναι πολύ περισσότερα καί σοβαρότερα ἀπό τά παραπτώματα τῶν ἄλλων. Ὅλα αὐτά βαραίνουν τόν ἄνθρωπο καί τόν ἀποξενώνουν ἀπό τοὺς συνανθρώπους του καί ὁ Θεός πού ἀγαπάει τόν ἄνθρωπο προτείνει τή μοναδική λύση. Ἄν συγχωρήσουμε τά λίγα καί μικρά παραπτώματα τῶν ἄλλων, τότε ὁ Θεός θά συγχωρήσει τά πολλά καί μεγάλα δικά μας παραπτώματα ὥστε νά ἔρθουμε ὅλοι πιό κοντά: «Ἐὰν γὰρ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καί ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος». Στήν πραγματικότητα δέν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος γιά νά εἰσέλθουμε στή Μεγάλη Τεσσαρακοστή, μιά περίοδο πού καλοῦμαστε νά τή διανύσουμε ὅλοι μαζί, ἀπό τό νά ἀφήσουμε στό παρελθόν τίς ἀνθρώπινες διαφορές καί τίς ἁμαρτίες μας, τίς δικές μας καί τῶν ἄλλων, καί μέ ἀγάπη νά συγχωρήσουμε γιά νά συγχωρεθοῦμε, γιατί ἀπό ἐκεῖ θά πρέπει νά ξεκινᾶμε ὅπως ἐπιτάσσει τό εὐαγγέλιο: «ὑπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου».

Ὅποιος συγχωρεῖ τόν ἀδελφό του στρέφει πιά τό βλέμμα του πρὸς τήν κοινότητα, πρὸς τήν Ἐκκλησία, καί εἶναι πιό εὐκολο τελικά νά στραφεῖ καί πρὸς τόν Θεό. Αὐτό μπορεῖ νά γίνει ὅταν νηστεύουμε κατὰ τόν τρόπο πού θέλει ὁ Θεός. Σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τοῦ Κυρίου, ἡ νηστεία μας δέν θά πρέπει νά γίνεται φανερή στόν δημόσιο χῶρο, ἀλλά νά παραμένει μία καλά κρυμμένη ἀπό τοὺς ἄλλους πνευματική πρακτική, ὥστε νά μπορέσει νά ἀποδώσει καρπούς πού ὁ Θεός θά δώσει καί ὁ Θεός θά ἀποκαλύψει: «μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων

ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ». Ἡ νηστεία, ὅπως καὶ ἡ προσευχή, ἀποτελοῦν κάποια μορφῆς ἐπιτεύγματα καὶ εἶναι εὐκόλο νὰ τύχουν κακῆς χρήσης κάτι πού συμβαίνει ὅταν νηστεύουμε χάριν τῶν ἀνθρώπων κι ὄχι χάριν τοῦ Θεοῦ. Δέν ἔχει περάσει πολὺς καιρὸς ἀπὸ τὴν Κυριακὴ πού μᾶς ὑπενθύμισε ὅτι ὁ Φαρισαῖος αὐτά τὰ ἐπιτεύγματα χρησιμοποίησε μὲ λάθος τρόπο ἔχοντας λάθος σκοπό, τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Θεὸς ἀναζητεῖ τὸν σκοπὸ τῶν πράξεών μας σέ ὅτι κι ἂν κάνουμε καὶ σκοπὸς τῆς ἐντολῆς εἶναι νὰ μάθουμε νὰ προτιμᾶμε τίς δωρεές τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἀναγνώριση καὶ τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου.

Ὅταν νηστεύουμε διαπιστώνουμε μὲ χαρὰ ὅτι μπορούμε νὰ ζήσουμε χωρὶς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ στὰ ὁποῖα ἀποδίδουμε μεγάλη σημασία καὶ τὰ θεωροῦμε ἀναγκαῖα γιὰ τὴν ἐπιβίωσή μας. Μάλιστα, νηστεύοντας «ἐν τῷ κρυπτῷ» κατανοοῦμε ὅτι οὔτε τίς τιμές τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸν θαυμασμό τους ἔχουμε ἀνάγκη, γιατί μπορούμε καὶ κάνουμε κάτι μόνο γιὰ τὸν Θεὸ καὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτό ἔχει σημασία. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ ἐποχὴ μας εὐνοεῖ μὲ κάθε τρόπο τὴ δημόσια ἐκθεση τῆς προσωπικῆς μας ζωῆς καὶ οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων εἶναι πεπεισμένοι ὅτι γιὰ νὰ καταφέρει κανεὶς νὰ γίνῃ γνωστός, ἀποδεκτός καὶ τελικὰ νὰ βγεῖ κερδισμένος θὰ πρέπει νὰ ἐπιζητεῖ τὴ δημόσια προβολή. Ἀλλὰ αὐτὴ δέν εἶναι ἡ ἀλήθεια γιὰ τὴ νηστεία. Ἄν νηστεύουμε καὶ προτιμοῦμε τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπων, θὰ στερηθοῦμε τὰ ἀγαθὰ τῆς νηστείας πού μᾶς ἐπιφυλάσσει ὁ Θεός: «ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν». Ἐνα τέτοιο σπουδαῖο ἀγαθὸ εἶναι νὰ πράττει κανεὶς τό θέλημα τοῦ Θεοῦ μόνο καὶ μόνο γιατί τό θέλει ὁ Θεός, χάριν τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν ἔτσι νηστεύουμε τότε μπορούμε καὶ νὰ ἀμφισβητήσουμε τὴ συνήθη πρακτικὴ τῶν ἀνθρώπων νὰ ἀποκτοῦν ὅλο καὶ περισσότερο πλοῦτο. Ὁ Θεὸς μᾶς καλεῖ νὰ μὴν συγκεντρώνουμε ἀγαθὰ τῆς γῆς («Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς»), ὄχι γιατί τὰ ὑλικά ἀγαθὰ δέν ἔχουν καμία σημασία, ἀλλὰ γιατί ἡ

ἔμφαση σέ αὐτά δεσμεύει τελικά τίς καρδιές μας: «ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καί ἡ καρδιά ὑμῶν». Καί ὁ Θεός θέλει τήν καρδιά μας: «Υἱέ μου, δός μοι σήν καρδίαν». Δίνει κανείς τήν καρδιά του στόν Θεό ὅταν προτιμάει νά θησαυρίζει ἀπό τά αἰώνια ἀγαθά πού δωρίζει ὁ Θεός καί ταιριάζουν στόν Οὐρανό κι ὄχι ἀπό ἐκεῖνα πού ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά ἀποκτήσει μέ τόν κόπο του καί τά ὅποια ἀναμένεται νά φθαροῦν καί τελικά νά χαθοῦν. Δίνουμε τήν καρδιά μας στόν Θεό ὅταν συγχωροῦμε μέ ἀγάπη καί νηστεύουμε μέ ταπείνωση ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ κι ὄχι τῶν ἀνθρώπων.

Εἰσερχόμαστε στή Μεγάλη Σαρακοστή καί ὁ Θεός θέλει τήν καρδιά μας γιά νά μᾶς προσφέρει τή ζωή Του κι ἐμεῖς νά καταλάβουμε κάτι ἀπό τό μυστήριό πού ἐπιτελεῖται. Εἰκόνες αὐτοῦ τοῦ μυστηρίου ἀποτελοῦν ἡ ἀποκατάσταση τῶν σχέσεων μας μέ τούς ἄλλους, ἡ ἀπαλλαγή ἀπό τίς ἁμαρτίες μας μέ τή μετάνοια, ἡ νηστεία πού προτιμάει τό βλέμμα τοῦ Θεοῦ ἀπό τή δόξα τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἀπόφαση νά προτιμοῦμε τά αἰώνια ἀπό τά πρόσκαιρα, τά οὐράνια ἀπό τά ἐπίγεια. Ἄς προσπαθήσουμε νά πορευτοῦμε στό πνευματικό στάδιο πού αὔριο ξεκινάει μέ τέτοιο τρόπο ὥστε ὁ Θεός νά μᾶς ἀξιώσει τόσο μεγάλων δωρεῶν.

Διάπυρος πρὸς Κύριον εὐχέτης,

† Ὁ Τριμυθοῦντος Βαρνάβας

ΣΗΜ: Ὁ Ἐφημέριος καθίσταται υπεύθυνος γιά τήν ἀνάγνωση τῆς Ἐγκυκλίου αὐτῆς τήν Κυριακή τῆς Τυρινῆς, 26 Φεβρουαρίου 2023, καί ἀκολουθῶς τήν ἀνάρτησή της στόν πίνακα ἀνακοινώσεων τοῦ Ναοῦ.